

35 . Giurgeni | Județ: Ialomița | Punct: Studiul faunei de la Orașul de Floci | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 93655.02

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală târzie

Tipuri sit: exploatare/carieră, tip neprecizat

Categorii sit: Domestic

Autori: Adrian Bălășescu, Valentin Radu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Studiul faunei de la Orașul de Floci

Fauna analizată provine din mai multe complexe/contexte arheologice datate ca aparținând perioadei medievale, și mai precis din secolul XVI, secolele XVII-XVIII și secolul XVIII (tabel 1). Cantitatea de material faunistic variază în limite foarte largi, cea mai mare parte din aceasta aparținând perioadei secolelor XVII-XVIII, cu un număr de 1155 de resturi ceea ce reprezintă 91,4% din totalul faunei încadrate cronologic.

Specificăm faptul că tipul de recoltare al materialului faunistic a fost făcut direct - „la ochi” - ceea ce prezintă o serie de avantaje și dezavantaje, fapt care a mai fost reliefat și cu alte ocazii (Desse- Berset, Radu 1996; Popovici et alii 2002).

Determinările anatomice și taxonomice au fost realizate cu ajutorul colecțiilor osteologice de referință ale Laboratorului de Arheozoologie aparținând Centrului Național de Cercetări Pluridisciplinare ‘Alexandra Bolomey’ din cadrul Muzeul Național de Istorie a României. De asemenea, au fost consultate lucrările metodologice ale lui R. Barone (1986) și E. Schmid (1972). Discriminarea dintre resturile de oaie (*Ovis*

aries) și cele de capră (*Capra hircus*) au fost făcute pe baza scheletul post-cranian, după criteriile lui J. Boesneck et al. (1964), testate de J. Clutton-Brock et al. (1990) și W. Prummel și H.J. Frisch (1986); pentru resturile dentare s-au utilizat lucrările lui S. Payne (1985), D. Helmer (2000), P. Halstead et al (2003), M. Balasse și S.H. Ambrose (2005).

Estimarea vârstelor de abataj (de sacrificare) a fost realizată și după erupțiile dentare apelând la lucrarea lui E. Schmid (1972), iar pentru uzurile dentare am consultat lucrările lui P. Ducos (1968) și A. Grant (1982) pentru bovine, respectiv, S. Payne (1973) și D. Helmer (2000) pentru ovicaprine și M.-P. Horard-Herbin (1997) pentru suine.

Corelarea datelor biologice cu cele zootehnice s-a realizat după V. Forest (1997).

Măsurătorile resturilor faunistice au fost realizate cu un șubler care prezintă o precizie instrumentală de 1/10 milimetri, urmând recomandările lui von den Driesch (1976).

Fauna analizată prezintă toate caracteristicile unor resturi menajere: o puternică fragmentare, urme de tăiere grosieră (în special de dezarticulare), urme de dinți - de carnivore în special (posibil și de suine domestice) și foarte rar de rozătoare și de ardere.

În cele ce urmează vom prezenta fauna pe tranșe cronologice conform încadrărilor culturale remise de către colegii arheologi care efectuează cercetări în situl studiat de către noi.

Secolul XVI

Pentru această perioadă s-au analizat materiale faunistice care provin din vatra 1 (NR=81) și de sub

locuința L4 (NR=25). Cantitatea de fauna este relativ redusă, doar 106 resturi, dintre care mamiferele predomină cu 101 fragmente (95,2%). Alte clase de animale care sunt prezente în cadrul spectrului faunistic sunt două resturi de pești și două de păsări. Menționăm că sub L4 s-a găsit și un rest uman.

Dintre mamifere s-au determinat specific 49 de resturi (48,5%) care aparțin numai unor taxoni domestici: vită (71,4%), ovicaprine (20,6%) și porc (8,2%). Observăm astfel că bovinele sunt cele mai exploatate din punct de vedere economic, vârstele lor de sacrificare sugerând mai ales animale de vârstă adultă, ceea ce atestă exploatarea lor în primul rând pentru produsele secundare (lapte) și folosirea la tracțiune și de abia apoi pentru carne. În ceea ce privește ovicaprinele, acestea sunt crescute mai ales pentru produsele lor secundare, lapte și lână (Anexa 1).

Secolele XVII-XVIII

Fauna încadrată cronologic între secolele XVII-XVIII este cea mai numeroasă (NR=1155). Aceasta provine dintr-o serie de complexe/contexte arheologice: locuințele 1, 4, 5, 6, complexul 1, gropile 2, 4, 9, 27, 28, 29, 31, 32, 33, dar și din nivelul cultural din secolele XVII-XVIII.

În cadrul faunei s-au identificat resturi care aparțin mai multor clase de animale: moluște, pești, păsări și mamifere. Resturile de mamifere predomină (93,8%), acestea fiind urmate de către păsări, pești și moluște (figura 1).

Cea mai mare parte din fauna studiată provine din nivelul cultural (NR=476; 41,2%), dar și din locuința L4 (NR=140; 12,1%) și groapa 2 (NR=118; 10,2%). La polul opus se găsesc o serie de complexe/contexte arheologice care conțin sub 40 de resturi, este cazul locuințelor 1 și 6, complexul 1, gropile 27, 28, 29, 32 (anexa 1).

Mamiferele sunt reprezentate de următoarele specii: vită domestică (*Bos taurus*), oaie (*Ovis aries*), capră (*Capra hircus*), porc (*Sus domesticus*), câine (*Canis familiaris*), pisica domestică (*Felix domestica*), cal (*Equus caballus*) la care se adăuga și o specie sălbatică, vulpea (*Vulpes vulpes*).

Ponderea crescută a resturilor de mamifere domestice ne demonstrează că activitatea de creștere a animalelor reprezenta o ocupație importantă pentru comunitatea medievală de aici. Astfel cea mai mare pondere ca număr de resturi o au bovinele (70,8 %), care sunt urmate de porc (14,9 %) și ovicaprine (10,4 %). Restul speciilor care nu prezintă interes alimentar, dețin procentaje destul de reduse:

cal (2 %), câine (1,6 %) și pisică (0,2%).

În toate complexe arheologice studiate, bovinele sunt majoritare, ceea ce sugerează exploatarea cu succes a acestei specii în economia alimentară de la Orașul de Floci (figura 2).

Singura specie de mamifer sălbatic identificată este un rest mandibular de vulpe care a fost descoperit în locuința 4. Elementul anatomic determinat, o mandibulă care face parte din craniu, este posibil să indice proveniența sa de la un trofeu de vânătoare.

Scoicile sunt reprezentate de indivizi din genul *Unio* (scoica de râu). Dintre pești s-au identificat doar crapul (*Cyprinus carpio*) și somnul (*Silurus glanis*) cu indivizi de dimensiuni foarte mari pentru crap (6-9kg) și medii pentru somn (5-16 kg).

Secolul XVIII

Fauna care provine din această perioadă este extrem de redusă numeric, doar două resturi de vită domestică (*Bos taurus*) care provin de pe podeaua locuinței 4.

În zona de N, recoltate din locuința nr. 2 remarcăm o cantitate foarte mare de resturi faunistice care provin doar de la o singură specie, vită domestică (*Bos taurus*) (anexa 1). Repartiția acestor resturi pe elemente anatomică este relativ omogenă, ceea ce ar sugera o zonă specială, posibil de tranșare a speciei, gen "măcelarie". Sperăm ca viitoare cercetări arheologice și noile eșantioane faunistice să aducă informații suplimentare care să confirme sau să infirme această supoziție.

Concluzii

Deși rezultatele sunt doar preliminare, putem face câteva comentarii pentru fauna analizată. Cel mai

important eșantion provine din perioada secolelor XVII-XVIII, evidențiindu-se faptul că activitatea de creștere a animalelor era predominantă. Se exploatau în primul rând bovinele, urmate la mare distanță de către porcine și ovicaprine.

Față de studiul preliminar din 2012, se observă că ponderea porcinelor o depășește pe cea a ovicaprinelor. Această mică schimbare de strategie în exploatarea animalelor va trebui observată cu atenție în viitor. Studiul actual confirmă rezultatele precedente obținute de către Bejenaru et alii (2002) Vasile et alii (2002) și Bălășescu et alii (2010). Vârstele de sacrificare ale cornutelor mari și mici sugerează o exploatare mixtă, ce consta atât în obținerea de carne, dar și în obținerea de produse secundare, lapte și lână.

Peștii sunt de asemenea prezenți în alimentația locuitorilor ceea ce atestă și practicarea pescuitului în așezare. Culesul moluștelor pare și el atestat, dacă avem în vedere resturile de scoici de lac și râu prezente în așezare ceea ce ar sugera un consum sezonier al acestora.

Nutrim speranța că viitoarele cercetări arheologice de la Orașul de Floci vor completa informația arheozoologica evidențiată în acest raport și vor îmbogăți cunoștințele noastre vizavi de perioada medievală din Muntenia.

Informații suplimentare online

[Raportul 5241 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
